

Šeimos politika

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Šeimos politika	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Doc. dr. Lina Šumskaitė Kitas (-i):	Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Socialinio darbo katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	–	Privalomas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	4 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Dalyko paskirtis – supažindinti studentus su šeimos politikos teoriniais pagrindais ir plėtoti studentų gebėjimus bei praktinius įgūdžius analizuoti šeimos politikos formavimą, įgyvendinimą ir vertinimą nacionaliniame ir tarptautiniame lygmenyje. Bendrosios kompetencijos: - gebėjimas dirbti savarankiškai ir komandoje, organizuoti, vadovauti. - gebėjimas kūrybiškai spręsti problemas. - gebėjimas profesionaliai veikti laikantis socialinės atsakomybės, pilietiškumo, lygių galimybių principų, žmogaus teisių bei etikos standartų. Dalykinės kompetencijos: - gebėjimas analizuoti socialines problemas jų istoriniame ir sociokultūriniame kontekste, atsižvelgti į socialinių sistemų įvairovę ir identifikuoti ekonominių, politinių, sociokultūrinių pokyčių įtaką socialinių sluoksnių ir grupių gyvenimui. - suprasti ir kritiškai vertinti Lietuvos ir užsienio šalių socialinės gerovės sistemas, socialinius procesus, socialinių mokslų teoriją, tyrimus ir gerosios patirties perspektyvoje. - gebėjimas daryti poveikį socialinei politikai, teikiant pasiūlymus jos plėtrai ir tobulinimui, inicijuojant ir įgyvendinant inovatyvias socialinės politikos programas bei projektus.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Geba analizuoti socialinės politikos reiškinius naudodamasis mokslinė literatūra, vietinių ir tarptautinių duomenų šaltiniais, taikyti tinkamus kiekybinius ir kokybinius tyrimų metodus ir apdoroti duomenis kompiuterinėmis programomis.	Paskaita, probleminis dėstymas, literatūros savarankiškas skaitymas ir analizė	Tarpinis atsiskaitymas raštu.
Geba derinti individualius veiklos būdus su darbu grupėje, dalindamasis kompetencija ir atsakomybe ir atsižvelgdamas į skirtingus poreikius, nuomones ir potencialų indėlį.	Literatūros studijos, darbas grupėse	Grupės darbo pasirinkta tema parengimas ir pristatymas, diskusijos pravedimas seminaro metu.
Geba visapusiškai išanalizuoti socialinės gerovės sistemą, socialines problemas ir pasiūlyti inovatyvius, argumentuotus jų sprendimo būdus.	Paskaita, probleminis dėstymas, Lietuvos teisinės bazės analizė	Tarpinis atsiskaitymas raštu, egzaminas.
Geba kritiškai įvertinti siūlomas ar įgyvendinamas politikas žmogaus teisių, lygių galimybių, socialinio teisingumo, lygybės ir kitų demokratinų vertybių požiūriu.	Paskaita, teisinės ES ir Lietuvos bazės analizė, grupės diskusija	Grupės darbo pasirinkta tema parengimas ir pristatymas, diskusijos pravedimas seminaro metu.
Geba identifikuoti demokratinų vertybių pažeidimus, įvertinti pažeidimų poveikį įvairioms socialinėms grupėms bei pasiūlyti alternatyvias politikas.	Paskaita, literatūros skaitymas ir analizė, aptarimai seminarų metu, darbas grupėje	Grupės darbo pasirinkta tema parengimas ir pristatymas, diskusijos pravedimas seminaro metu.

Geba analizuoti ir apibūdinti socialinį, ekonominį, politinį, kultūrinį, demografinį ir teisinį kontekstą, kuriame yra kuriami ir įgyvendinami socialinės politikos sprendimai	Paskaita, probleminis dėstymas, grupės diskusija, literatūros savarankiškas skaitymas ir analizė	Egzaminas.
Geba identifikuoti veikėjus, dalyvaujančius socialinės gerovės priemonių kūrimo, organizavimo ir vartojimo procesuose, įvardinti jų atliekamus vaidmenis.	Paskaita, probleminis dėstymas, aptarimai seminarų metu.	Egzaminas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Šeimos apibrėžimai. Artimų santykių formos. Šeimos politikos objektas, tikslai ir uždaviniai.	2		2				4	6	Pagrindinė literatūra: Butėnaitė (p. 81-92) Papildoma literatūra: Lim (p. 1-20) Aptarimas seminaro metu.
2. Šeimos modelių įvairovė ir socialinė kaita. Santuoka: moraliniai ir teisiniai aspektai. LGBTI šeimos. Savanoriška ir nesavanoriška bevaikystė.	6		4				10	16	Pagrindinė literatūra: Brake (p.1-25) Haines et al. (p. 238-247) Bremner (p. 37-51) Gietel-Basten et al. (p. 71-85) Papildomai: LRT laida 72 <i>atspalviai</i> . Pokalbis su L. Labanausku (2021 11 03) Aptarimas seminaro metu.
3. Šeimos politikos priemonės. Darbo ir šeimos gyvenimo derinimas, būsto politika, pinigine parama, ankstyvosios vaikų priežiūros institucijos, vyrų įtraukimas į ankstyvąją vaikų priežiūrą.	6		2				8	12	Pagrindinė literatūra: Marcinkevičiūtė, Balžekienė (p.80-94) Koslowski et al. (p.1-21) Papildoma literatūra: Pilinkaitė- Sotirovič, Kontvainė (p. 26-46) Aptarimas seminaro metu.
4. Šeimos politika ir sveikatos politika. Reprodukcinė sveikata, lytinis švietimas (vaikų nebinarinė lytinė tapatybė, asmenų su fizine, protine negalia švietimas), paauglių nėštumai, pagalbinio apvaisinimo paslaugos ir jų kompensavimas.	6		4				10	18	Pagrindinė literatūra: Tretjakova et al. (29-39; 82-98). Weber (p. 900-921) Rahily (p. 37-67) Klimas <i>Nevaisingumo diagnostikos ir gydymo metodika</i> (p. 1-20) Papildomai: Mohr (p. 46-68) Kofler filmas <i>What we wanted</i> . LRT laida Spalvos: <i>(Interlyčiai – žmonės...</i>

									2020.05.25) LRT laida 72 atspalviai, 2021 10 14 pokalbis su A. Giniotaite. Studentų savarankiškas darbas grupėse: temos pristatymas, diskusijos pravedimas. Tarpinis atsiskaitymas raštu.
5. Socialinės problemos ir šeimos politika. Smurtas artimoje aplinkoje. Skyrybos, vienų tėvų šeimos. Vaikų gerovė, vaikų globos, įvaikinimo politika.	4		4				8	14	Pagrindinė literatūra: Bancroft et al. (p. 33-67) K. Burns et al (p. 224- 242) Skubiejūtė (p. 8-21) Maslauskaitė, Kuconytė (p. 11-32) Papildoma literatūra: Messina, D'Amore (p. 59- 81) EIGE (p. 23-29) Aptarimas seminaro metu. Studentų savarankiškas darbas grupėse: temos pristatymas, diskusijos pravedimas.
6. Šeima ir migracijos politika (-os). Atotolio šeimos, tarpkultūrinės šeimos, prieglobsčio prašymas/pabėgėlių statuso suteikimas šeimos nariams.	4		2				6	8	Pagrindinė literatūra: Juozeliūnienė, Leonavičiūtė (p.81-98) Brahic, (p.130-148) Lietuvos migracijos politikos gairės (2014 m.) Aptarimas seminaro metu. Studentų savarankiškas darbas grupėse: temos pristatymas, diskusijos pravedimas.
7. Šeimos politikos vystymosi tendencijos ir perspektyvos: nacionalinių ir tarptautinių mokslinių tyrimų tendencijos.	2						2	8	Pasiruošimas egzaminui.
Iš viso	30		18				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris, proc.	Atsiskaity mo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas	50	Birželio mėn.	Egzaminą sudaro 6 atviro tipo klausimai. 10 – studentas parodo išplėtotas ir apibendrintas žinias: abstrahuoja, lygina, aiškina priežastis, susieja, remiasi papildomai studijuota informacija (5 klausimai pilnai atsakyti teisingai). 9 – parodo išplėtotas ir apibendrintas žinias: abstrahuoja, lygina, aiškina priežastis, susieja (4,5 klausimo atsakyti teisingai). 8 – studentas parodo sąryšinę žinojimą ir supratimą: esminės dalis susieja ir integruoja į visumą; detalės susiejamos su išvadomis, studijuota medžiaga gerai suprasta (4 klausimai atsakyti teisingai). 7 – studentas parodo daugiastuktūrį žinojimą: susitelkia į keletą svarbių aspektų, tačiau ne visus tinkamai tarpusavyje susieja (3,5 klausimai atsakyti teisingai).

			6 – studentas parodo daugiastuktūrį žinojimą: susitelkia į keletą svarbių aspektų, tačiau jie nėra tarpusavyje susiejami (3 klausimai atsakyti teisingai). 5 – studentas parodo vienastruktūrį žinojimą: atsakymai sutelkti į vieną aspektą ar struktūrinį elementą, atsakymai remiasi faktų išvardijimu (2,5 klausimo atsakyti teisingai). 4 – studento žinojimas dar nėra struktūrinis: studentas nesupranta studijuotos medžiagos, atsakinėdamas naudoja nereikšmingą informaciją, nepateikia prasmingo atsakymo (2 klausimai ir mažiau atsakyti teisingai).
Užduočių atlikimas seminarams ir aktyvus dalyvavimas	20	Vasario-balandžio mėn.	Vertinami 5 seminarai po 0,4 balo kiekvienas. Praleidus seminarą galimas atsiskaitymas raštu už 0,2 balo. Vetinimo kriterijai: - Pasiruošimas seminarui (perskaitymas, perklausymas ar peržiūrėjimas užduotos medžiagos) (0,2); - Produktivus dalyvavimas seminario metu (0,2).
Studentų savarankiškas darbas pasirinkta tema – temos pristatymas ir diskusijos seminario grupėje pravedimas	20	Gegužės mėn.	Vertinimo kriterijai: • Pasirinktos temos pristatymas (0,6) • Aktyvių metodų auditorijai įtraukti taikymas (0,6) • Diskusijos valdymas (0,4) • Apibendrinimas (0,4)
Refleksijos apie kurso metu dėstomas temas	10	Semestro metu	5 refleksijos. Viena refleksija - 0,2 balo. Maksimalus įvertinimas 1 balas. Vertinimo kriterijai kiekvienai refleksijai, - Susiejimas su asmenine patirtimi (0,6); - Gebėjimas pritaikyti kurso metu gautą medžiagą (0,4).

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla	Prieiga internete ar VU bibliotekoje
Privalomoji literatūra					
1. Butėnaitė, R.	2015	Asmeniniai tinklai	Kn. <i>Šeiminiai pokyčiai atvirų Europos sienų ir globalaus mobilumo akivaizdoje: resursai, procesai ir praktikos</i> , sud. Juozeliūnienė, I., Seymour, J.	Vilniaus u-to l-kla. p. 81-92.	
2. Brake, E.	2012	Minimizing Marriage. Marriage, Morality and the Law		Oxford University Press	Bus įkelta VMA
3. Rahilly, E.	2020	Trans-Affirmative Parenting Raising Kids Across the Gender Spectrum		New York University Press. FSF skaitykla.	Ištrauka bus įkelta VMA
4. Gietel-Basten, S., Obispo, J., Ridd, C., Yuhui Zhang, S.	2021	Childless or Free of Children? Self-Definition and Being Childfree	<i>In the Truth about (M)Otherhood Choosing to be Childfree</i> , eds. Cummins, H. A., Rodgers, J. A., Dunkelberger Wouk, J., p.71-85	Demeter	Bus įkelta VMA
5. Koslowski, A., Blum, S., Dobrotić, I., Kaufman, G. and Moss, P..	2021	17th International Review of Leave Policies and Related Research 2021			DOI: 10.18445/20210817-144100-0 . Available at: www.leaven

					network.org/annual-review-reports/review-2021/
6. Haines, B. A., Ajayi, A., A., Boyd, H.	2014	Making trans parents visible: Intersectionality of trans and parenting identities	<i>Feminism & Psychology</i> , 24(2) p. 238-247		
7. Bremner, P. D.	2021	Gay and Lesbian Collaborative Co-parenting: Recognising Multiple Parents in the Netherlands and UK	<i>In Close Relations. Family, Kinship and Beyond</i> , p. 37-51	Springer	Bus įkelta VMA
8. Marcinkevičiūtė, G., Balžekienė, A.	2014	Lietuvos ir Nyderlandų šeimos politikos priemonių ir jų prieinamumo lyginamoji analizė	Viešojo politika ir administravimas, 13 (1), p. 80-94.	Kauno technologijos u-tas, Mykolo Romerio u-tas.	
9. Tretjakova, V. , Ubarevičienė, R., Šumskaitė, L, Pociūtė-Sereikienė, G., Žaliauskaitė, M.	2020	Paauglės mamos Lietuvoje: veiksniai, patirtys, sprendimo kryptys		Lietuvos socialinių tyrimų centras	
10. Weber, J. B.	2012	Becoming Teen Fathers. Stories of Teen Pregnancy, Responsibility and Masculinity	<i>Gender and Society</i> , 26 (6), p. 900-921	SAGE. Sociologists for Women in Society	
11. Parengta Lietuvos akušerių ginekologų draugijos valdybos sudarytos specialistų darbo grupės, vadovas Klimas, V.	2017	Nevaisingumo diagnostikos ir gydymo metodika		Sveikatos ministerija Lietuvos akušerių ginekologų draugijos valdybos sudaryta specialistų darbo grupė	
12. Skubiejute, G.	2020	Vienų motinų šeimos Lietuvos šeimos įstatymų kontekste.	<i>STEPP: Socialinė teorija, empirija, politika ir praktika</i> , 20, p. 8-21		
13. Maslauskaitė, A., Kuconytė, D.	2016	Būti tėvu po skyrybų: tėvo kontaktai su nepilnamečiais vaikais.	<i>Kultūra ir visuomenė. Socialinių tyrimų žurnalas</i> . 7(1):11-32.		DOI: http://dx.doi.org/10.7220/2335-8777.7.1.1
14. Bancroft, L. Silverman, J.G., Ritchie, D.	2012	The batterer as parent : addressing the impact of domestic violence on family dynamics		SAGE.	
15. Eds. Burns, K., Pösö, T., Skivenes, M.	2017	Child Welfare Removals by the State		Oxford University Press	Visatekstė prieiga VU bibliotekoje
16. Juozeliūnienė I., Leonavičiūtė Ž.	2009	Atotolio šeima daugiavietiško požiūriu. <i>Sociologija. Mintis ir</i>	1 (24)	Vilniaus universitetas, Filosofijos	

		<i>veiksmas.</i>		fakultetas, Sociologijos katedra, p.81-98	
17.	2014	Lietuvos migracijos politikos gairės. LR 2014 01 22, Nr. 29		https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=5338f7c0899d11e397b5c02d3197f382	
18. Brahic, B.	2015	Dvitautes europiečių poros ir jų orientacinės šeimos: šeimos daryba abipus sienų ir kultūrų.	<i>Kn. Šeiminiai pokyčiai atvirų Europos sienų ir globalaus mobilumo akivaizdoje: resursai, procesai ir praktikos, sud. Juozeliūnienė, I., Seymour, J.</i>	Vilniaus u-to p. 130-148, 1-kla	
19. LR Švietimo ir mokslo ministro įsakymas	2016	dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos patvirtinimo		2016 m. spalio 25 d. Nr. V-941 Vilnius	
Papildomoji literatūra					
1. Lim, S. S.	2019	Transcendent Parenting: Raising Children in the Digital Age		Oxford University Press	DOI: 10.1093/oso/9780190088989.001.0001 Visatekstė prieiga: https://oxford.universitypressscholarship.com/view/10.1093/oso/9780190088989.001.0001/oso-9780190088989-chapter-1
2. Tamutienė, I.	2016	Vaiko apsaugos veiksmingumo problemos Lietuvoje	<i>Viešojo politika ir administravimas, 17 (1) p. 24-37.</i>	Vytauto Didžiojo universitetas	DOI: http://dx.doi.org/10.5755/j01.ppa.17.1.20605
3. LRT laida Spalvos	2020 05 25	Interlyčiai – žmonės, gimę su abiejų lyčių požymiais: nesijaučia nei kaip moterys, nei kaip vyrai			https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000109390/spalvos-interlyciai-zmones-gime-su-abieju-lyciu-pozymiais-nesijaučia-nei-kaip-moterys-nei-kaip-vyrai?jwsourcel
4. LRT radijo laida ved. A. Tereškinas, I. Kaminskaitė	2021 10 14	A.Giniotaitė: <i>Kodėl nenorime pripažinti, kad tiek vaikai, tiek suaugusieji yra seksualios būtybės?</i>			https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000181701/72-atspalviai-kodel-nenorime-pripazinti-kad-tiek-vaikai-tiek

					suaugusieji-yra-seksualios-butybes
5. LRT laida 72 atspalviai. Pokalbis su L. Labanausku	2021 11 03	<i>Sociologas Labanauskas: politikams LGBT+ bendruomenė yra „atpirkimo ožiai“</i>			https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000184361/72-atspalviai-sociologas-labanauskas-politikams-lgbtplus-bendruomene-yra-atpirkimo-oziai
6. Filmas, rež. Ulrike Kofler	2020	What we wanted (Was wir wollen)			https://www.imdb.com/title/tt13279528/
7. Pilinkaitė-Sotirovič, V., Kontvainė, V.	2020	Šiuolaikiniai vyrai ir lyčių lygybė: paskatos ir kliūtys vyrams įsitraukti į vaiko priežiūrą.	Tyrimo ataskaita.		https://www.lygybe.lt/data/public/uploads/2021/09/siuolaikiniai_vyrai_ir_lyciu_lygybe.pdf
8. Emmens, E. F.	2009	Intimate Discrimination: The State's Role in the Accidents of Sex and Love	Harvard Law Review, Vol. 122, No. 5, p. 1307-1402	The Harvard Law Review Association	
9. Messina, R. & D'Amore, S.	2018	Adoption by Lesbians and Gay Men in Europe: Challenges and Barriers on the Journey to Adoption	<i>Adoption Quarterly</i> , 21:2: 59-81		DOI: 10.1080/10926755.2018.1427641
10. EIGE	2015	Preventing domestic violence. Good practices	European Institute for Gender Equality		
11. Plantin, L., Olukoya, A.A., & Ny, P.	2011	Positive Health Outcomes of Fathers' Involvement in Pregnancy and Childbirth Paternal Support: A Scope Study Literature Review	<i>Fathering</i> , 9(1), 87-102.		
12. Šėporaitytė - Vismantė, D.	2015	Judėjimo negalią turinčių jaunų vyrų prokreaciniai lūkesčiai ir tėvystės vizijos	<i>STEPP: Socialinė teorija, empirija politika ir praktika</i> , 10, p. 68-94	Vilniaus u-to l-kla	
13.	2018	Finansinių paskatų ir paslaugų jaunoms ar vaikus auginančioms šeimoms plėtros galimybių analizės tyrimas	Projekto ataskaita	SADM, Civitta	
14. Gvaldaitė, L., Kirilova, A.	2014	Subsidiarumo apraiškos ir perspektyvos šeimos politikoje Lietuvoje	Tiltai	Klaipėdos u-tas.	
15. Wastell, D., White, S.	2017	Blinded by science: The social implications of epigenetics and neuroscience		Bristol University Press.	
16. Mohr, S.	2018	Being a Sperm Donor: Masculinity, Sexuality and Biosociality in Denmark		Berghann: New York - Oxford. E-book	Visatekstė prieiga VU bibliotekoje

					=5490712&query=%22Being+a+Sperm+Donor%3A+Masculinity%2C+Sexuality%2C+and+Biosexuality+in+Denmark%22
17. Barker, M.	2005	This is my partner and this is my... partner's partners: constructing polyamorous identity in a monogamous world	Journal of Constructivist Psychology, 18:75-88		Routledge: Taylor & Francis